

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 14. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 15. januar 2021
Tidspunkt: kl. 11.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Henrik Møller (S), næstformand, Jens Joel (S), Jens Rohde (RV), Anne Valentina Berthelsen (SF), Rasmus Nordqvist (SF), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velasquez (EL), Jan E. Jørgensen (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Alex Ahrendtsen (DF), Morten Messerschmidt (DF), Katarina Ammitzbøll (KF) og Peter Seier Christensen (NB).

Desuden deltog: Skatteminister Morten Bødskov, udenrigsminister Jeppe Kofod og transportminister Benny Engelbrecht.

Henrik Møller fungerede som formand under hele mødet.

Punkt 1. Uformel videokonference for EU's økonomi og finansministre den 19. januar 2021

EUU alm. del (20) – bilag 226 (kommenteret dagsorden)

Skatteministeren forelagde på finansministerens vegne alle punkter til orientering.

1. Præsentation af portugisisk formandskabsprogram

– *Udveksling af synspunkter*

Videokonference 19/1-21 – Økofin – bilag 1 (samlenotat side 2)

Skatteministeren: Formandskabet vil være præget af arbejdet med genopretning af de europæiske økonomier i lyset af covid-19-krisen. Samtidig ventes Økofin i stigende grad at arbejde videre med de mange vigtige sager, som var på bordet inden krisen.

Den centrale opgave på det økonomisk-politiske område vil være at få EU's økonomiske genopretningsaftale udmøntet i praksis. Et centralt element er genopretningsfaciliteten, hvor Økofin løbende skal drøfte og godkende landenes genopretningsplaner. Jeg vil komme nærmere ind på dette arbejde senere.

På det finansielle område ventes et vigtigt tema fortsat at være styrkelse af bankunionen og den finansielle EU-regulering. Drøftelserne drejer sig dels om yderligere tiltag til at styrke bankernes robusthed og det finansielle indre marked, hvor tiltagene generelt gælder for alle EU-lande, dels om en fælles indskyderforsikringsordning for bankunionens deltagerlande.

En anden central prioritet er at bekæmpe hvidvask. Kommissionen vil fremlægge forslag til nye tiltag, herunder en EU-hvidvasktilsynsmyndighed. Myndigheden skal sammen med de nationale tilsyn føre tilsyn med grænseoverskridende hvidvaskrisici på basis af stærkere og mere ensartede hvidvaskregler.

EU skal derudover gennemføre Basel-anbefalinger om kapitalkrav til kreditinstitutter, som har stor betydning for rammevilkårene for danske penge- og realkreditinstitutter. Kommissionen vil muligvis fremsætte forslag herom senere i 1. halvår af 2021.

Økofin ventes desuden at arbejde med nye tiltag under kapitalmarkedsunionen og en ny strategi for bæredygtig finansiering, som er en del af den Europæiske Grønne Pagt (Green Deal).

På skatteområdet ventes formandskabet at prioritere drøftelser af OECD-arbejdet med at sikre beskatning af den digitale økonomi, hvor der sigtes efter en global løsning medio 2021. Økofin ventes at drøfte mulige EU-modeller for digital beskatning, som kan blive aktuelle afhængigt af fremskridt i OECD-forhandlingerne. Kommissionen overvejer mulige forslag om digital beskatning i EU. Der ventes også drøftelser af forslaget om en fælles selskabsskattebase og muligvis af det forstærkede samarbejde om en finansiel transaktionsskat (FTT).

EU's sortliste over skattely skal opdateres i forbindelse med Økofin i februar. EU-landene ventes også at arbejde videre med et nyt kriterium, som landene uden for EU skal efterleve, og med en udvidelse af sortlistens geografiske anvendelsesområde. Formandskabet ventes desuden at arbejde videre med en styrkelse af Adfærdskodeksgruppens mandat, hvor der kan blive åbnet for, at man fremadrettet undersøger flere potentielt skadelige skatteordninger i og uden for EU.

Regeringen arbejder fortsat for, at sortlisten får mest mulig effekt, selv om de andre EU-lande generelt ikke har samme høje ambitionsniveau som os. Senest på Økofin i december fremhævede finansministeren atter behovet for at styrke sortlisten og dens kriterier.

Der ventes generel støtte til formandskabets prioriteter i Økofin. Regeringens støtter også prioriteterne.

Søren Søndergaard: Hvad er regeringens konkrete indspil til opdateringen af skattelysortlisten? Hvilke lande foreslår regeringen sat på skattelylisten? Sidste gang blev der taget en masse lande af, herunder i hvert fald ét land, som visse danske virksomheder benytter til ikke at bidrage til selskabet. Jeg har lige læst et interessant indlæg, som ministeren selv var medunderskriver på sammen med støttepartierne, hvor det blev understreget, hvor vigtigt området var. Derfor går jeg ud fra, at regeringen kaster sig hårdt ind i den kamp. Kunne ministeren løfte sløret for, hvad der er for en række lande, som Danmark foreslår skal på listen?

Skatteministeren: Som jeg nævnte i min indledning, er det arbejde, som regeringen lægger for dagen – og som finansministeren flere gange har lagt megen vægt på – dels at styrke sortlisten, dels at styrke dens kriterier. Det var grundlaget for finansministerens fremlæggelse i december. Arbejdet fortsætter og handler helt konkret om, at Adfærdskodeksgruppen får det indspark, som den skal have, og det bidrager vi til ved at have fokus på at styrke sortlisten og dens kriterier.

Det er uklart, hvilke lande der vurderes at efterleve kravene, og hvilke lande, der kommer på listen i forbindelse med opdateringen. Det er fair at sige. Når Adfærdskodeksgruppen tager over, vurderer

de landenes efterlevelse af kriterierne, hvilket danner grundlaget for det videre arbejde. Når Adfærdskodeksgruppen har afsluttet deres overvejelser, sørger vi for, at udvalget orienteres i fortrolighed.

Vi arbejder for en opdatering af Adfærdskodeksgruppens mandat, som vil medføre, at generelle skatteordninger kan undersøges lige så vel som det, man kan kalde diskriminerende skatteordninger. Vi har været igennem det berømte DAC6, som er blevet implementeret. DAC7 er på vej og tager fat på andre områder. Man kan sige, at der sker en hel række ting: I første omgang indspark til Adfærdskodeksgruppen, hvorefter de kommer med deres anbefalinger. Mit forslag er, at vi vender tilbage til udvalget og tager en mere specifik drøftelse af, hvad de vurderer, resultatet af drøftelserne i EU er om det videre arbejde med kriterier og sortlisten.

Kim Valentin: Der er en forventning om, at det portugisiske formandskab har et særligt fokus på styrke den sociale union. Hvad er regeringens holdning til det?

Søren Søndergaard: Jeg har fuld forståelse for, at ministeren ikke kan have alle sagernes detaljer præsent. Sommetider er jeg imponeret over, hvor mange ting I skal vide og skal holde styr på. Men det, jeg efterlyste, var den danske regerings konkrete indspil både til, hvad der skal forbedres for at gøre skattelysten mere effektiv, og til, hvilke lande der skal på den. Det er vel noget, der skal komme forud for mødet i Adfærdskodeksgruppen. Hvis vi kan få en afrapportering fra mødet inden den 16. februar – naturligvis i fortrolig form – om, hvad der har været regeringens konkrete indspil til de forberedende møder, og hvad der er kommet ud af det, vil det være nyttigt med en diskussion i udvalget, for det er et meget vigtigt område. Det er jo billigt af os alle sammen – inklusive os – at sidde og kritisere efterfølgende, hvis ikke vi er kommet med nogle konkrete forslag før. Hvis vi kan få et tilsagn om det, er jeg tilfreds.

Skatteministeren: Til Søren Søndergaard: Danmark er jo med i Adfærdskodeksgruppen, og vi kommer ikke med indstillinger til konkrete lande. Der er en diskussion, der kører i gruppen på baggrund af de nuværende kriterier, og vi presser på for det, som finansministeren sagde i december. Derefter kommer Adfærdskodeksgruppen med sin anbefaling. Vi giver håndslag på, at udvalget inden næste møde i Økofin får en fortrolig orientering om resultatet, og det vil være grundlaget for de videre drøftelser.

Til Kim Valentin: Regeringens udgangspunkt er, at det er en national kompetence. Vi synes ikke, at EU skal udvikle sig til en social union. Det er landenes ansvar at sørge for, at den socialpolitik, som de selv tilrettelægger, sikrer, at flest mulige får muligheder for at få et arbejde, komme i gang med en uddannelse og få et liv, hvor de kan forsørge sig selv og deres familie. Som led i denne diskussion drøfter man også mindsteløn og arbejdsløshedsforsikring. Regeringens holdning er, at arbejdsløshedsforsikring hører under national kompetence. Det har finansministeren gjort klart under tidligere debatter.

2. Det europæiske semester 2021: Rådskonklusioner om varslingsrapporten for 2021 samt euroanbefalingerne for 2021

– Godkendelse

KOM (2020) 0746 og KOM (2020) 0745

Videokonference 19/1-21 – Økofin – bilag 1 (samlenotat side 21)

EUU alm. del (20) – bilag 147 (notat vedr. Kommissionens strategi for bæredygtig vækst for 2021)

Skatteministeren: Økofin skal vedtage konklusioner om Kommissionens varslingsrapport om makroøkonomiske ubalancer, og eurolandene skal samtidig godkende anbefalinger til euroområdet som helhed. Jeg orienterede om varslingsrapporten og anbefalingerne til euroområdet ved samrådet med Europaudvalget og Finansudvalget d. 10. december 2020.

Økofin's konklusioner ventes at notere sig varslingsrapportens vurdering af, at der er risiko for økonomiske ubalancer i tolv EU-lande. Konklusionsudkastet finder, at covid-19-krisen generelt har medført stigende risici for ubalancer, herunder med hensyn til landenes gæld og finansielle sektorer. Der opfordres derfor til, at EU-landene gennemfører tiltag, der adresserer ubalancer og styrker vækstpotentialet.

Udkastet til anbefalinger til euroområdet opfordrer til at fortsætte med midlertidige og målrettede tiltag for at mindske konsekvenserne af covid-19-krisen. Det anbefales desuden at fremme en genopretning, der bidrager til den grønne og digitale omstilling.

Regeringen støtter konklusionerne om varslingsrapporten og opfordringen til at håndtere ubalancer i lyset af krisen, og noterer sig anbefalingerne til euroområdet.

Kim Valentin: Med hensyn til ubalancerne står der, at særligt tolv lande skal undersøges. Har nogle af de tolv lande særlig stor betydning for Danmark? Er der noget, vi skal være særligt opmærksomme på? Det er jo ikke noget problem at være i ubalance, hvis bare man genfinder balancen, men det er et problem at være i ubalance, hvis man ender med at falde. Det kunne godt være, at der var et af landene, som vi havde en særlig interesse i at passe på, f.eks. ved at lave nogle planer.

Stabilitets- og Vækstpagten er jo undtaget i 2021, men hvad med i 2022? Kommer I til at diskutere det på mødet? Hvor er regeringen der?

Skatteministeren: De finanspolitiske rammer for 2022 er ikke fastlagt endnu, men det vender vi tilbage til.

Er der nogle lande, vi skal være særlige opmærksomme på, fordi de har særlige tætte bånd til Danmark, og Danmark dermed kan risikere at mærke konsekvenserne? Nej, det er ikke vores vurdering på nuværende tidspunkt. Vi er helt generelt opmærksomme på, hvordan det går i EU med økonomien og udviklingen heraf.

3. Genopretningsfacilitet – forberedelse af EU-landenes genopretningsplaner

– Status

KOM (2020) 0408

Videokonference 19/1-21 – Økofin – bilag 1 (samlenotat side 29)

EU-note (20) – E 16 (EU-nyt: Løsning på budgetveto)

EUU alm. del (20) – bilag 173 (foreløbigt udvalgsmødereferat fra udvalgets møde 16/6-20)

Skatteministeren: I december 2020 blev der opnået enighed med Europa-Parlamentet om EU's genopretningsfacilitet. Det betyder, at man nu skal påbegynde arbejdet med at udmønte facilitetens 672,5 mia. euro til EU-landene. Aftalen med Europa-Parlamentet fastholder grundlæggende Økofins generelle indstilling af 6. oktober 2020 om genopretningsfaciliteten, som blev forelagt i Europaudvalget. Aftalen indebærer enkelte ændringer, herunder en styrket dialog mellem Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet om landenes genopretningsplaner. Der er desuden aftalt en lidt højere forudbetaling af finansiel assistance, dvs. udbetalinger af midler, efter et land har fået godkendt sin plan, men før landet har gennemført planens reformer og investeringer.

I forbindelse med Aftalen om Finansloven for 2021 og de forskellige øvrige aftaler mellem regeringen og Folketingets partier inden jul blev der truffet beslutning om, at midlerne til Danmark fra EU's genopretningsfacilitet skal bidrage til at finansiere aftalerne. Vi arbejder derfor nu på en dansk genopretningsplan, som vil afspejle de forskellige aftaler; det gælder f.eks. aftalen om en grøn skatte-reform. Planen skal afleveres til EU i april.

På det kommende Økofin skal vi drøfte landenes forberedelse af deres genopretningsplaner. Kommissionen ventes at gøre status over EU-landenes arbejde med planerne på baggrund af Kommissionens dialoger med de enkelte lande. Der er lagt op til tværgående drøftelser af overordnede prioriteter og mulige tiltag. Der er ikke lagt op til drøftelse af hvert enkelt lands nationale genopretningsplan.

Økofin ventes løbende at drøfte EU-landenes genopretningsplaner i de kommende måneder. Landene ventes generelt at aflevere deres planer inden udgangen af april i år. Planerne skal derefter godkendes af Økofin på basis af Kommissionens vurderinger.

Regeringen ser frem til processen med drøftelser og godkendelse af landenes genopretningsplaner. Som udvalget ved, har regeringen i forhandlingerne støttet, at arbejdet med genopretningsfaciliteten og landenes genopretningsplaner bidrager til at sikre, at de tiltage, som finansieres af genopretningsfaciliteten, bedst muligt styrker vækst og beskæftigelse og særligt fremmer investeringer i den grønne omstilling.

Kim Valentin: Der er sat 70 pct. af de midler, Danmark modtager, af i 2021-22. Hvor meget af det forventes brugt i Danmark i 2021?

Søren Søndergaard: Men henblik på listen vi har fået tilsendt om udmøntningen af genopretningsfaciliteten, vil jeg spørge, om ikke ministeren er enig i, at den med meget stor tydelighed understreger, hvor lidt det egentlig hænger sammen med covid-19-situationen og faldet i BNP, og hvor meget der er tale om en fuldstændig generel hjælpeordning. Det er jo tankevækkende, at et land som

Italien, der er rigtig hårdt ramt af covid-19, i 2023 får halvdelen af det beløb, som de får for 2021-22, og for et land som Polen er det under en fjerdedel. Det illustrerer med al ønskelig tydelighed, at det kun er i mindre omfang er covid-19-hjælp, når det først er fra 2023, man indregner covid-19. I de første to år er det generel omfordelingshjælp, og om det kan man mene, hvad man vil, men det har ikke ret meget med covid-19-hjælp at gøre.

Skatteministeren: Til Kim Valentin: Der bliver arbejdet på den danske genopretningsplan. Vi bruger den bl.a. på den grønne skattereform og på bedre muligheder for fradrag, investeringsvinduer og straksfradrag i 2020-25. Med indfasning af den grønne skattereform ligger der jo omegnen af 5 mia. kr.

Til Søren Søndergaard: Der er jo altid en diskussion om, hvad man bruger pengene til, og hvornår skal de bruges. Er det nu og her, eller har den krise vi befinder os i, nogle mere langsigtede effekter? Det er ikke helt sort og hvidt. Vi kommer f.eks. til at bruge nogle af pengene på den grønne omstilling, som er med til at danne grundlaget for at skabe arbejdspladser og mere vækst ude i fremtiden.

Den grønne skattereform er et godt eksempel på det, som er med til at understøtte den grønne omstilling, og at Danmark kan komme så sikkert som muligt ud på den anden side af krisen. På den anden side af krisen skal der også være investeringer, som skaber arbejdspladser. Det er med til at styrke vores krisehåndtering. De er et eksempel på, at der selvfølgelig er noget nu og her, som vi håndterer inden for de rammer, som økonomien tillader. Vi bruger nogle af midlerne til at sikre en grøn omstilling og en grøn genstart efter den alvorlige krise, som vi befinder os i.

4. Ny strategi for håndtering af misligholdte lån (NPL) i kreditinstitutter i EU-landene

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0822

Videokonference 19/1-21 – Økofin – bilag 1 (samlenotat side 39)

Skatteministeren: Strategien har til formål at give EU-landene og bankerne i EU flere redskaber til at håndtere en forventet stigning i misligholdte lån som følge af pandemiens økonomiske konsekvenser for virksomheder og husholdninger. Hensigten er at undgå, at et højt antal misligholdte lån presser bankernes kapitalgrundlag og bremser bankernes evne til at yde nye udlån og dermed understøtte genopretningen.

Et af strategiens centrale delmål er, at banker skal have bedre muligheder for at sælge misligholdte lån til andre private investorer. Det skal bidrage til, at bankerne kan frigøre kapital, som kan bruges til nye udlån og dermed til at støtte økonomien. Et andet delmål er, at EU-landene skal kunne håndtere stigningen i misligholdte lån, også selv om der ikke er udsigt til private løsninger.

EU-landene har inden for de gældende rammer mulighed for at anvende egne offentlige midler til opkøb af misligholdte lån og såkaldte "forebyggende rekapitaliseringer" af banker i de respektive lande. En forebyggende rekapitalisering indebærer indskud af kapital i en bank med det formål at sikre den finansielle stabilitet. Sådanne kapitalindskud må kun ydes i særlige situationer og til reelt levedygtige banker, ligesom en række andre betingelser skal overholdes.

Regeringen støtter generelt formålet med strategien, der vurderes at kunne bidrage til at håndtere en stigning i mængden af misligholdte lån i EU. Regeringen lægger vægt på, at der i håndteringen af misligholdte lån sikres et højt niveau af forbrugerbeskyttelse, dvs. beskyttelse af låntagere, som måtte komme i en situation, hvor de misligholder et lån.

Regeringen lægger desuden vægt på, at køb og salg af misligholdte lån sker på markedsvilkår, og at brugen af offentlige midler til forebyggende rekapitalisering af levedygtige banker begrænses og kun benyttes som en undtagelse i ekstraordinære tilfælde. Generelt bør det være sådan, at banker, som ikke kan stå på egne ben, anses for nødlidende og krisehåndteres i henhold til de normale procedurer i EU's krisehåndteringsdirektiv. Det betyder, at aktionærer og kreditorer i banken betaler regningen, mens bankkunder opretholder adgangen til deres konti, og man naturligvis fortsat beskytter indskud, der er omfattet af de nationale indskydergarantier, såkaldte "dækkede indskud".

Kim Valentin: Jeg har et lidt teknisk spørgsmål om NPL. Der står, at man kan oprette AMC'er – altså en virksomhed, der håndterer NPL'er, altså lån der ikke bliver vedligeholdt. Kunne man forestille sig, at Danmark kunne gøre brug af sådan et selskab? Hvis der f.eks. var et helt fag, der blev udryddet i Danmark, kunne man forestille sig, at der ville være en masse misligholdte lån. Dem kunne man jo lægge ind i en AMC og have ret til at håndtere dem uden at komme i konflikt med EU's regler?

Skatteministeren: Kim Valentin spørger om AMC-modellen og de misligholdte lån. I lyset af erfaringerne fra finanskrisen har vi oprettet et helt regime for, hvordan vi håndterer det selv. Aktuelt har vi ikke et problem med et for højt niveau af misligholdte lån i kreditinstitutter, og derfor er det ikke noget, vi forventer. Vi mener, at den måde vi har håndteret finanskrisen – sammen med en meget

kræftig grad af EU-regulering på området – har betydet, at vi heldigvis er kommet forbi det. Det er måske en af de centrale årsager til, at vi som land ikke har et problem, som medførte, at vi skal ind på det område. Det er rigtig godt. Det er klart, at en følge af det enorme tilbageslag, som covid-19-krisen har været for dansk og europæisk økonomi, er, at lande omkring os har oplevet meget voldsomme tilbageslag. I kraft af den politik, vi har ført, er vi heldigvis bedre stillet end de lande, vi normalt sammenligner os med. Jeg behøver ikke at holde et lang foredrag om effekterne af det, men faktum er, at de hjælpeordninger, vi har strikket sammen, har været med til at holde hånden under virksomheder og lønmodtagere i et omfang, som selvfølgelig også afspejler sig i, at man skal have mulighed for at komme ud på den anden side af krisen uden at havne i en suppedas af misligholdte lån og hjælp til den type af afviklinger. Krisen vil selvfølgelig betyde, at der overordnet set vil være en stigning i andelen af misligholdte lån i EU. Det vil der temmelig sikkert også være i Danmark, men vi kan ikke med sikkerhed sige, hvad niveauet vil være.

5. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 2. Uformel videokonference for EU's europaministre den 18. januar 2021

EUU alm. del (20) – bilag 226 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren forelagde alle punkter til orientering.

1. Præsentation af det portugisiske formandskabs prioriteter

– *Præsentation*

Videokonference 18/1-21 – almindelige anliggender – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udenrigsministeren: Præsentationen er mest en formalitet, og jeg forventer ikke, at der vil blive nogen egentlig drøftelse. Formandskabsprogrammet afspejler – som vanligt – overordnet set de prioriteter og overordnede retningslinjer, der allerede er lagt fast fra Kommissionens side og i Rådets strategiske dagsorden. Regeringen vil tage konkret stilling til de enkelte elementer i programmet, i takt med at de bliver fremlagt.

Blandt formandskabets prioriteter kan jeg særligt nævne den økonomiske genopretning efter covid-19, som vil stå centralt i Rådets arbejde. Det gælder ikke mindst implementeringen af det flerårige budget og genopretningsfaciliteten. Der vil især være fokus på at gøre genopretningen bæredygtig med fokus på den grønne og digitale omstilling, som skal udgøre ryggraden i genopretningen.

Generelt vil det grønne fortsat spille en central rolle under det portugisiske formandskab, hvor der vil være fokus på at implementere den europæiske Green Deal og på at gøre EU til en frontløber inden for klimaindsatsen.

Formandskabet vil også prioritere såkaldt strategisk autonomi bl.a. gennem en opdateret industristrategi, som styrker SMV'er, forskning og innovation.

Det portugisiske formandskab har desuden et ønske om at sætte det sociale område, herunder den sociale søjle, højt på dagsordenen det kommende halvår. Det kan i den forbindelse fremhæves, at der er planlagt et socialt topmøde i maj.

Jeg havde selv tidligere på ugen en god samtale med min portugisiske udenrigsministerkollega. Og jeg fik i den forbindelse indtryk af, at det portugisiske EU-formandskab er velforberedt, og at Portugal vil gøre alt, hvad de kan, for at levere resultater i de kommende seks måneder. Samtidig er man selvfølgelig klar over, at covid-19 fortsat kan og vil vanskeliggøre det daglige arbejde.

Fra dansk side vil vi – som altid – samarbejde konstruktivt med det portugisiske formandskab samtidig med, at vi selvfølgelig varetager vores egne interesser.

2. Covid-19 – EU-koordination

– Politisk drøftelse/status

Videokonference 18/1-21 – almindelige anliggender – bilag 1 (samlenotat side 4)

Udenrigsministeren: Der er tale om en dagsorden med mange emner, inklusive forberedelsen af den kommende uformelle videokonference mellem stats- og regeringscheferne den 21. januar 2021. Jeg forventer fokus på tre forhold.

For det første udveksling af erfaringer med udrulningen af vacciner i medlemslandene. Jeg vil fremhæve, at vi i Danmark – bl.a. takket være god koordination mellem aktørerne i sundhedssystemet – er kommet godt fra start med en hurtig udrulning af vaccinationerne og med en fuld udnyttelse af de modtagne doser. Jeg vil desuden fremhæve, at vi ifølge sundhedsmyndighederne kan opskalere vaccineindsatsen i takt med, at vi modtager større mængder af vacciner. Ikke alle medlemslande er helt så langt fremme som Danmark. Jeg håber, at bl.a. de danske erfaringer kan være til inspiration.

For det andet vil vi på mødet drøfte mulighederne for at øge mængden af vacciner i EU. Fra dansk side har vi presset på for, at EU accelererer vaccineudrulningen. Det er en prioritet, som både formandskabet og Kommissionen deler. Andre lande presser også på. Europaudvalget har modtaget en kopi af statsministerens brev til Kommissionsformanden, som afspejler de danske synspunkter. Jeg ser frem til på mødet at høre andre landes erfaringer og ideer til, hvordan vaccinekapaciteten kan øges.

For det tredje vil der være en drøftelse om kommunikationen om EU's vaccineindsats. Det drejer sig dels om saglig information til borgerne om vaccinerne, bl.a. for at imødegå vaccineskepsis, som er udbredt i nogle lande.

Der bliver formentlig også en drøftelse af den kritik af EU's vaccinestrategi, som er blevet rejst. Jeg synes grundlæggende, at kritikken af EU skyder forbi. EU har leveret et solidt stykke arbejde, baseret på det mandat, som medlemslandene i sommer gav Kommissionen, med at godkende, indkøbe og distribuere vacciner, senest en supplerende aftale med Pfizer/BioNTech om yderligere 300 mio. doser. Jeg tror ikke, at medlemslandene ville have været i en bedre situation, hvis de havde forhandlet hver for sig; tværtimod. Når det er sagt, skal vi fortsat skubbe på, så vi får accelereret vaccinationen af borgerne. Det arbejder regeringen benhårdt for. Og det lyttes der til i Bruxelles.

Jan E. Jørgensen: Kan ministeren sige lidt mere om vaccineindsatsen? Venstre er fuldstændig enig med ministeren i, at EU's indsats har været rigtig god, og at den kritik, der har været, har været urimelig. Det bygger bl.a. på en forudsætning om, at man skulle have haft en krystalkugle, så man kunne se, hvilken vaccine der ville blive godkendt først. Sådan en krystalkugle findes jo ikke. Derfor har EU meget klogeligt valgt at satse på en række forskellige vacciner på én gang, og en af dem måtte jo blive den, der blev godkendt først.

Der har desuden været en del debat om forholdene i Israel, som har fået vaccineret en stor del af sin befolkning. Her må man omvendt må stille sig selv det spørgsmål, om alle andre lande kunne have gjort som Israel. Alle kan vel ikke være nummer ét, men det er måske bare mig, der tænker sådan. Jeg ved, at I har travlt, men det kunne være ret gavnligt med noget ekstern kommunikation

fra regeringen om det spørgsmål, for det er noget, der fylder i den offentlige debat, ikke mindst på de sociale medier.

Udenrigsministeren: Jeg er enig i Jan E. Jørgensens bemærkninger om, at man er nødt til at satse på mange heste, når man har at gøre med køb af vaccineoptioner og vacciner, og der er en masse projekter i gang. På den måde kan man være sikker på, at man har en vaccine, der rent faktisk virker og kan godkendes. Det er også det, man har set, at EU har formået i sin koordination og indkøb. Hvis hvert land havde kørt sin egen strategi, havde måske særlig de små lande haft udfordringer, men i det hele taget havde man nok ikke nået et særlig kønt resultat.

Når det er sagt, skubber den danske regering på, for vi vil jo gerne have flest mulige vacciner så tidligt som muligt, så vi kan få vaccineret befolkningen. Det er vores klare holdning. Selvfølgelig skal det være godkendte vacciner, som er sundhedsmæssig forsvarlige, men når det er på plads, er vi fuldstændig klar. Vi har jo et setup i Danmark, og regeringen har en målsætning om at kunne vaccinere 100.000 danskere om dagen i samarbejde med de relevante myndigheder og regioner.

Med hensyn til godkendelse af vacciner har man de seneste måneder arbejdet efter en plan, som har forkortet sagsbehandlingstiden væsentligt, og det er godt. Proceduren sikrer, at covid-19-vaccinen kan få hurtigere godkendelse, uden at der slækkes på strenge krav til dokumentation og effekt og sikkerhed - det er nemlig den anden del af det. Hvis man begynder at slække på kravene, tager man nogle risici, plus at man risikerer at øge vaccineskepsis i befolkningen.

I andre lande som Storbritannien og USA har man i stedet valgt at udstede en nødgodkendelse. Det betyder, at vaccinen kan godkendes hurtigere, men dermed er der også skridt undervejs i godkendelsesprocessen, som springes over. EU er et af de første steder i verden, hvor vaccinerne godkendes på almindelig vis og med længere gyldighed, ikke kun med en særlig tilladelse af kort varighed. I Danmark har vi den tilgang, som Det Europæiske Lægemiddelagentur har valgt. Den tilgang er afstemt med de øvrige europæiske lægemiddelstyrelser i EU.

Vi har særlig fokus på produktionskapacitet. Hvordan kan vi få løftet den i samarbejde med vaccinefirmaerne? Vi klar til at kigge på alle mulige løsninger. Ét er, at vi har optioner nok til at vaccinere vores befolkninger mange gange, hvis de vacciner, der er undervejs, bliver godkendt. Men kunsten er nu at få vaccinerne til landet så hurtigt som muligt og få folk vaccineret. Det er altså ikke mængden af vacciner, der er udfordringen på længere sigt, men simpelthen hvor hurtigt man kan have dem i hånden og få stukket dem ind i skuldrene på folk. Det er regeringen meget opmærksom på. Jeg er enig med Jan E. Jørgensen i, at det, at vi har gjort det sammen i EU, gør, at vi står bedre, end hvis der ikke havde været denne koordination. Det tror jeg er uden for enhver tvivl.

3. Konferencen om Europas fremtid

– Status

Videokonference 18/1-21 – almindelige anliggender – bilag 1 (samlenotat side 6)
EUU alm. del (20) – bilag 224 (svar fra Kommissionen til COSAC vedr.
konferencen om Europas fremtid)
EUU alm. del (20) – bilag 139 (brev til formændene for EU-institutionerne vedr.
konferencen om Europas fremtid)

Udenrigsministeren: Det portugisiske formandskab vil gøre status over de tre institutioners forhandlinger om de fælles rammer for konferencen. Og det kan, som tingene står nu, gøres meget kort. På trods af at der før jul var en vis optimisme om muligheden for at nå til enighed om rammerne før årsskiftet, lykkedes det som bekendt ikke. Og der er indtil nu ikke tegn på noget gennembrud.

Forhandlingerne fortsætter derfor nu under det portugisiske formandskab. Det er meget sparsomt med konkrete oplysninger fra forhandlingerne, men ifølge formandskabet er der ikke sket nogen betydelig udvikling over de seneste uger. Der er dermed bl.a. stadig uenighed om, hvem der skal være formand for konferencen.

Når det skulle lykkes for institutionerne at nå til enighed om rammerne for konferencen, vil der stadig være nogle praktiske foranstaltninger, som skal på plads, inden det officielle startskud kan lyde. Derudover er vi fortsat alvorligt udfordret af covid-19-situationen og de medfølgende begrænsninger på, hvad der fysisk er muligt at gennemføre.

Jeg vil selvfølgelig holde udvalget orienteret, når og hvis der skulle komme et gennembrud i sagen.

Søren Søndergaard: Den socialdemokratiske gruppe i EU-Parlamentet har foreslået, at man udskyder konferencen eller afslutningen på processen. Det fremgår ikke helt, hvad regeringens holdning er til det. Jeg synes, at det er et godt forslag. Det giver ikke mening at have den proces, hvis den ikke kan komme rundt om tingene. Og det, at man i begyndelsen af januar ikke kan vedtage en fælles erklæring, gør det jo absurd. Så må man se bort fra Frankrigs ønske om, at der skal laves en Paris-erklæring i december 2022, og forlænge den. Er ministeren enig i, at det vil være klogt at forlænge den og allerede sige det nu? Deadline er vel Europa-parlamentsvalget i 2024, og det vil være godt inden da at have forskellige forslag, som så kan diskuteres i valgkampen.

Ministeren gav udtryk for, at det ikke rigtig var muligt at sige noget om, hvornår man ville blive enige om den fælles erklæring mellem institutionerne. Kan ministeren til gengæld løfte sløret for, hvornår regeringen eventuelt vil tage initiativ til at diskutere, hvilke indspark vi skal komme med fra dansk side?

Udenrigsministeren: Rammerne er ved at falde på plads. Der forhandles stadig mellem institutionerne, bl.a. om, hvem der skal være formand for konferencen. Det er spekulation, men man må sige, som Søren Søndergaard også er inde på, at det i lyset af den alvorlige covid-19-situation er svært at forestille sig, hvordan mange af konferencens aktiviteter, nemlig debatter med befolkningen og høringer, skulle kunne lade sig gøre – i hvert fald i fysisk form. Det bliver besværligt at skulle rulle en masse ud uden at have en ordentlig infrastruktur til det.

Jeg har ikke set, hvad den socialdemokratiske gruppe har sagt i parlamentet, men for regeringen vil det være vigtigere, at vi får nogle ordentlige rammer og en ordentlig mulighed for at få en god og indholdsrig konference, end hvornår konferencen egentlig begynder. Vi har dog ikke taget stilling til, om det skal udskydes, eller hvor lang tid det skal udskydes. Foreløbig er der ikke engang enighed om rammerne for konferencen.

Hvad angår det danske input, skal vi afvente, at rammerne kommer på plads, før vi begynder at indkalde Folketinget og partierne og have en dialog om det. Det kan være skønne spildte kræfter, hvis vi gør det, før vi ved, om konferencen kommer i gang. Så snart der er klarhed om rammerne, er vi fuldstændig klar til at rykke sammen, og så håber jeg, at vi kan få en rigtig god dialog, også med den danske befolkning. Jeg ved, at Folketinget også har forskellige ideer, som jeg synes er rigtig spændende, men det skal tages i rækkefølge, og lige nu er hele fokus på covid-19. Det må man i øvrigt gå ud fra vil dominere resten af dette halve år.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

a) Orientering om Brexit

Udenrigsministeren: Jeg vil gerne kort komme ind på Brexit, selv om det ikke er på dagsordenen for det kommende rådsmøde. Mine ministerkolleger og jeg afholdt i går en teknisk briefing for Folketinget og danske medlemmer af Europa-Parlamentet, og jeg har den 29. december 2020 oversendt et notat fra regeringen til Europaudvalget.

Lad mig her i dag blot nævne, at der som bekendt blev indgået en aftale om Brexit den 24. december 2020. Aftalen er midlertidigt trådt i kraft den 1. januar indtil Europa-Parlamentets endelige godkendelse, som ventes at ske i løbet februar eller marts måned. Dermed undgik vi heldigvis et klippekantsscenario ved årsskiftet.

Samlet set er der tale om en god aftale, der sikrer et fortsat tæt samarbejde med Storbritannien på en række områder, herunder told- og kvotefri varehandel og fortsat adgang for tjenesteydelser. Der er samtidig sikret en balance mellem rettigheder og pligter med fair konkurrencevilkår og stærke håndhævelsesmekanismer, der sikrer mod dumping af standarder og urimelig statsstøtte. På fiskeriområdet er der tale om et acceptabelt kompromis, der begrænser tabet for dansk fiskeri. Det ændrer ikke på, at Brexit er og bliver skidt for alle – først og fremmest for Storbritannien, men også for EU og Danmark.

Der bliver på ingen områder tale om status quo, men om klart svækkede handelsvilkår i forhold til dem, der gælder på det indre marked, og om et mindre tæt forhold, end da Storbritannien var medlem af EU. Det er den uundgåelige konsekvens af Brexit. Aftalen er god, fordi den begrænser tabene fra Brexit og sikrer mod yderligere tab fra dumping på det indre marked, men den kan ikke fjerne konsekvenserne af Brexit. Det vil danske virksomheder, fiskere og studerende m.fl. komme til at mærke.

Regeringen har fortsat fokus på at sikre danske interesser i forbindelse med gennemførelsen af aftalen samt etablering og udvikling af de nye samarbejdsmechanismer. Derudover har regeringen og myndighederne fokus på vores egen nationale håndtering af de nye rammevilkår – herunder bl.a. spørgsmålet om muligheder for kompensation af ikke mindst fiskerierhvervet, hvor Folketingets partier vil blive inddraget.

Hertil har Kommissionen fremsat et forslag vedrørende udmøntning af Brexit-reserven på 5 mia. euro. Der er fortsat en del udestående spørgsmål, som vi forsøger at få afklaret hurtigst muligt. Finansministeren vil forelægge sagen for udvalget, som vil få rig mulighed for at drøfte sagen i den forbindelse.

Katarina Ammitzbøll: Jeg vil gerne spørge til de fair konkurrencevilkår og det, at man har sikret sig mod statsstøtte og social dumping. Det lyder jo lovende, men hvordan er det, at man kan sikre sig mod det? Og hvordan vil vi følge det?

Udenrigsministeren: For det første er det jo godt, at EU har fair konkurrencevilkår og så stærke redskaber og håndtag med i aftalen. Vi ønsker ikke, at britiske lovgivere og virksomheder kan dumpe; det kan være inden for arbejdstagerrettigheder, miljø, klima, klimastandarder eller skat. I

stedet ønsker vi, at man forpligter sig inden for nogle rammer, herunder til at sikre de nuværende standarder, så vi konkurrerer frit og på fair vis med hinanden.

Man er blevet enige om de såkaldte "non-regression-klausuler", som betyder, at begge parter er forpligtet til ikke at dumpe standarder. I praksis vil det betyde, at de eksisterende EU-standarder, vi kender, gøres til et bundniveau, som der ikke kan divergeres væsentligt fra, idet standarderne i sagens natur allerede er implementeret i britisk lovgivning, i og med at Storbritannien indtil 1. januar 2021 var medlem af det indre marked. Standarderne udgør således de facto et fælles udgangspunkt.

Den såkaldte "rebalanceringsmekanisme" er rigtig vigtig. I kraft af den vil parterne kunne iværksætte beskyttelsestiltag, hvis den generelle udvikling, f.eks. med statsstøtte eller standarder, over tid leder til en for stor divergens med substantiel effekt på samhandel – altså unfair konkurrence, f.eks. hvis EU hæver standarder markant på et område som led i Den Grønne pagt. Hvad kan vi så gøre, hvis det sker? Så kan vi altså indføre told eller suspendere andre aftaleelementer. Vi har altså redskaber til at beskytte os mod forvredet konkurrencedumping. Selvfølgelig havde det været bedre, hvis Storbritannien fortsat havde været en del af det indre marked, men i stedet har vi altså nogle gode redskaber her, som kan beskytte os mod unfair konkurrence og dumping, og det er det, der har været målet.

FO Punkt 3. Kommissionens forslag til forordning om ændring af forordning (EØF) 95/93 om fælles regler for tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter i Fællesskabets lufthavne (slotsforordningen)

– *Mandat til forhandling med Europa-Parlamentet*

KOM (2020) 0818

KOM (2020) 0818 – bilag 1 (sammenfatning)

EUU alm. del (2020-21) – bilag 226 (kommenteret dagsorden)

Transportministeren: Først vil jeg gerne beklage, at notatet for denne sag er kommet jer så sent i hænde. Som I ved, kan sagerne under covid-19 pludselig gå meget stærkt. Jeg kan forsikre jer, at vi har gjort, hvad vi kunne, for at få notatet over til jer så hurtigt, som vi overhovedet kunne.

Jeg vil i dag bede om mandat på et forslag om ændring af den såkaldte slotsforordning for luftfarten. Forslaget blev stillet af Kommissionen den 16. december 2020 og har til formål at ændre slotsforordningen, så der tages højde for, at pandemien i høj grad stadig påvirker luftfartsbranchen, men at der samtidigt skal være den mest effektive udnyttelse af lufthavnernes ressourcer.

I slotsforordningen fastsættes regler for, hvordan start- og landingstilladelser i de mest travle lufthavne i EU fordeles mellem luftfartsselskaberne. Det følger af forordningen, at et slot i en lufthavn skal benyttes i minimum 80 pct. af tiden, hvis et luftfartsselskab vil have tildelt samme slot i næste års trafikprogram. Dette er den såkaldte "use it or lose it-regel". Fordi slots i særdeleshed i de travle lufthavne er meget værdifulde, kunne denne regel resultere i, at luftfartsselskaberne ville beflyve ruter med tomme fly under pandemien for at kunne sikre sig, at de kunne bibeholde deres slots.

Forordningen blev ændret i marts sidste år som konsekvens af covid-19-udbruddet, og Danmark talte varmt for det tiltag. Ændringen betød, at slots, der blev tildelt for perioden fra 1. marts til 24. oktober 2020, skulle betragtes som værende udnyttet, selv om de ikke var det. På den måde mistede luftfartsselskaberne ikke deres fremtidige slots, hvis der ikke aktuelt var kommercielt grundlag for at beflyve ruter. Dette blev senere forlænget til den 27. marts 2021.

Forslaget jeg vil bede om mandat til i dag ligger i forlængelse af denne ændring. Forslaget har både til formål at tage højde for, at lufttrafikken stadig er yderst påvirket af covid-19-pandemien, og at sikre den mest effektive udnyttelse af lufthavnskapaciteten.

Forslaget

Forslaget om ændring af slotsforordningen er en delvis tilbagevenden til den almindeligt gældende "use it or lose it-regel", men hvor benyttelsesprocenten kun skal være 40/60 i stedet for 80/20. Det vil sige, at luftfartsselskaberne vil skulle anvende 40 pct. af deres tildelte slots, hvis de vil have fortrinsret til disse slots i det følgende års trafikprogram. Det kommer dog – med forslagets nuværende ordlyd – ikke til at gælde for nytildelte slots, hvor den almindelige 80/20-regel vil gælde.

Luftfartsselskaberne skal desuden tilbagelevere de slots, de ikke ønsker at bruge, tre uger før det pågældende slot skal bruges, hvis de altså ønsker at bibeholde retten til de slots det efterfølgende år. På den måde får lufthavne og groundhandlere mv. bedre forudsætninger for at kunne planlægge deres aktiviteter ud fra, hvor mange flyvninger der kommer til at være de enkelte uger.

I forlængelse af "use it or lose it-reglen" fastsætter forslaget, at et luftfartsselskab kan beholde rettigheden til det pågældende slot, hvis den manglende brug skyldes, at myndigheder efter den 31. januar for den følgende sommersæson, eller 31. august for den følgende vintersæson har indført restriktioner for at bekæmpe covid-19-smitte. Dette gælder dog kun under en række betingelser, såsom at der er tale om eksempelvis en delvis eller fuldstændig lukning af grænsen.

Sidst, men ikke mindst, vil jeg gerne fremhæve, at Kommissionen med forslaget i dets nuværende ordlyd tildeles en række beføjelser, herunder til – bl.a. på baggrund af data fra Eurocontrol – at ændre perioden for, hvornår disse ændringer i forslaget skal være gældende. Kommissionen gives også beføjelse til at udstede delegerede retsakter, hvor Kommissionen kan ændre benyttelsesprocenten for "use it or lose it-reglen" i et spænd mellem 0 og 80 pct. Kommissionen tildeles disse beføjelser frem til den 24. august 2024.

Regeringens holdning

Regeringen er generelt positiv over for lovgivningstiltag, der har til formål at regulere luftfartssektoren i kontekst af konsekvenserne af pandemien. Dog er regeringen skeptisk over for, at ophævelsen af suspensionen af "use it or lose it-reglen" og et krav om at luftfartsselskaberne skal benytte 40 pct. af de tildelte slots for at være sikret rettighederne til disse i den efterfølgende sæson. Dette vil efter regeringens opfattelse kunne resultere i flyvninger med tomme fly i et forsøg på at bevare slotsrettigheder.

Luftfartsbranchen er en af de brancher, der er påvirket mest af covid-19-pandemien, og i lyset af, at lande på tværs af kloden stadig kæmper med smittebekæmpelse, giver det efter regeringens opfattelse også mening at indrette lovgivningen derefter. Men når det er sagt, er regeringen naturligvis enig i, at der skal være det bedst mulige konkurrencemæssige grundlag for at drive luftfartsvirksomhed ud fra de rammer, der gør sig gældende lige nu.

Regeringen finder det vigtigt, at der i genopretningen af sektoren findes en passende balance mellem at forhindre tomme flyvninger, mens lufthavnenes ledige kapacitet udnyttes mest muligt. Regeringen mener derfor, at der i forslaget i højere grad skal indarbejdes de forslag til ændring af slotsfordelingen, som der er enighed om på tværs af luftfartsbranchen blandt luftfartsselskaber, lufthavne og slotskoordinatorer.

Branchen har foreslået, at luftfartsselskaberne, som et alternativ til at benytte slots, kan returnere dem til fælles brug, men uden at miste rettighederne til dem i næste sæson. Til gengæld for at returnere dem vil de tælle med i luftfartsselskabets opgørelse af benyttede slots. Branchen foreslår i den sammenhæng, at kravet til andel af slots, der benyttes eller afgives, hæves til 50 pct. På den måde får luftfartsselskaberne rammerne for at tilbagelevere en række af ubrugte slots uden at miste fortrinsretten til disse, og incitamentet til at flyve med helt eller halvtomme fly begrænses i videre omfang.

Som et alternativ til indarbejdelsen af branchens forslag mener regeringen også, at man kan overveje at forlænge suspensionen af 80/20-reglen. Regeringen anerkender, at det i denne særlige situation er nødvendigt at give Europa-Kommissionen beføjelse til at udstede delegerede retsakter, som forlænger perioden for lempelser. Dette bør dog kun ske i nødvendigt omfang og baseret på tilstrækkelige data fra Eurocontrol.

Regeringen er skeptisk over for delegationen til Kommissionen til at ændre benyttelsesprocenterne, da disse er afgørende for luftfartsbranchen i sin helhed. Regeringen finder det ikke hensigtsmæssigt, at et så afgørende parameter fastsættes selvstændigt af Kommissionen.

FO På den baggrund er det regeringens indstilling:

- at man fra dansk side overordnet kan støtte forslaget intention om at regulere luftfartssektoren i kontekst af konsekvenserne af pandemien;
- at man fra dansk side arbejder for, at der findes den rette balance mellem en effektiv konkurrence i luftfartssektoren, at lufthavnskapaciteten udnyttes bedst muligt, og at tomme flyvninger undgås, samt at Kommissionens delegerede beføjelser indskrænkes; og
- at man fra dansk side lægger vægt på, at den midlertidige suspension, der har fundet anvendelse i 2020 fortsættes, eller at forslaget i højere grad læner sig op ad de fælles indstillinger fra luftfartsbranchen om lavere krav til udnyttelse af slots.

Søren Søndergaard: Jeg vil godt sige noget meget negativt om Kommissionens forslag, hvorefter jeg vil sige noget lidt mere positivt om regeringens forhandlingsoplæg. Det vil jeg dog vente med til anden runde. Først vil jeg gerne bede ministeren hjælpe os med at forstå, hvorfor dette forslag er blevet fremlagt? I EU taler man meget om klima og det grønne, og man taler meget om erhvervslivet og erhvervsinteresser, men så fremlægger man her et forslag, som går klokkeklart imod en grøn løsning, og som absolut ikke understøtter klimaet på den mest hensigtsmæssige måde. Og det er oven i købet direkte imod lufthavnsbranchens organisationers forslag. Man tænker, at der må være et eller andet, der ikke er gennemskuet. Skyldes det nationale interesser? Er der store flyselskaber, der forestiller sig, at de kan erobre en hel masse slots? Hvad er forklaringen på, at vi får dette forslag?

Anne Valentina Berthelsen: For Socialistisk Folkeparti er det vigtigt, at man i denne situation flyver så lidt som muligt, særligt når det drejer sig om tomme fly. Vi synes, det er glimrende, at man suspenderede dette, og vi bakker op om intentionen i forslaget. Dog vil jeg sige, at jeg som transportordfører undrer mig; det ligger lidt i forlængelse af Søren Søndergaards kommentarer. Det er en smule vanskeligt at gennemskue nøjagtigt, hvad der ligger i de forskellige forslag ud over det, at jo færre tomme fly i luften, jo bedre. Brancheforeningen Dansk Luftfart forventer tidligst i 2023 igen at være på et niveau, der svarer til før covid-19-krisen. I henhold til den logik er det interessant at grave i, hvor mange passagerer de regner med at have med, når forslaget træder i kraft. Når vi nu har rejserestriktioner i Europa, forventer man da i luftfartsbranchen, at man vil have passagergrundlag for at foretage de flyvninger, som det kræves med deres forslag på 50 pct., og at man tilbageleverer slots, men stadig har forrang til dem. Eller hvad er logikken?

Jens Rohde: Radikale Venstre støtter regeringens forhandlingsoplæg. Jeg noterer mig, at ministeren har en meget pragmatisk tilgang og noterer mig, at der ikke er nogen afgørende vægt i forhandlingsoplægget. Det vil jeg gerne have ministeren til at bekræfte. Jeg tror, der er vigtigt at gå pragmatisk til værks. Jeg er ikke helt så varm på, at man så lige for resten af året kan indlevere sine slots til fællesskabet med den tanke, at der nok vil komme nogle og flyve på de ruter. Sådan fungerer luftfarten ikke. Den dynamik eller agilitet er der ikke; der vil ikke være nogen, der begynder

at investere i at flyve en rute, som de straks skal give tilbage igen. Jeg synes, det er et skrivebordsforslag, men omvendt ved vi jo, at det næsten ikke kan være anderledes, sådan som tiden er. Jeg synes, at man skal føle sig frem, og så er det selvfølgelig afgørende, at vi ikke flyver med tomme fly i denne tid, og at tingene kan fungere bedst muligt. Derfor er man nødt til at gå ind i de forhandlinger med en vis pragmatisme.

Transportministeren: Søren Søndergaard stiller et glimrende spørgsmål, som er bakket op af Anne Valentina Berthelsen, nemlig hvorfor dette forslag overhovedet er kommet. Det kan jo være svært at motivforske i Kommissionens tankegang, men jeg kan under alle omstændigheder se, at Kommissionen selv henviser til, at effekten af den gældende suspensionen reelt set har fastfrosset konkurrencen på luftfartsmarkedet på 2019-niveau, uden at der eksisterer krav om at lufthavnskapaciteten udnyttes effektivt. Det er en måde at anskue det på.

Man kan også have den ret nøgterne tilgang til dette, at der – måske bortset fra krydstogtbranchen – ikke er nogen brancher, som er blevet ramt så hårdt af massiv nedgang som luftfartsbranchen. Som Anne Valentina Berthelsen nævner, kan det være relativt svært at se, hvornår man er tilbage til normalt niveau. Jeg vil nødig motivforske ud fra Kommissionens betragtninger, men svaret skal nok findes i balancen mellem markedet og den effektive udnyttelse.

Når det er sagt, ser den danske regering nok også noget pessimistisk på de kortere udsigter til, at der sker en normalisering i luftfartsbranchen, alene af den årsag at der helt aktuelt er en række smittevariationer på færde; det er lige før, at der dagligt dukker nye historier op – p.t. taler man om en brasiliansk variant. Det skaber usikkerhed. Så selv hvis der ikke var rejserestriktioner, ville der jo blandt verdens befolkninger være en psykologisk hæmsko; det at flyve på tværs af grænser ville næppe føles trygt.

Derfor følger det af regeringens tilgang, at en løsning simpelthen kunne være at fortsætte den suspension, som hidtil har været gældende. Under alle omstændigheder har vi en tilgang, hvor vi ønsker at lægge vægt på, at der skal være så få incitamenters som muligt til at flyve tomme fly. Det må være målet.

Anne Valentina Berthelsen fremhæver ligeledes muligheden for fortsat at suspendere. Så spørger hun, om luftfartsbranchen selv forventer at kunne udnytte de muligheder, der ligger i deres eget forslag. Her må man sige, at luftfartsbranchen i høj grad har taget udgangspunkt i Kommissionens forslag og så forsøgt at finde en kompromisløsning, der tager højde for det. Som jeg har forstået det, mener man selv at modellen er realistisk og at det vil skabe mere fleksibilitet – altså at man fortsætter suspensionen, som den er nu, med muligheden for at kunne indlevere slots, og at det vil tælle med i 50-procentsmålsætningen som, at man har anvendt dem. Det er et spørgsmål om at udarbejde prognoser i en sektor og en branche, hvor der netop nu ikke er nogen, der tør satse.

Det er væsentligt at huske på, at der er et fornuftigt force majeure-element i Kommissionens forslag, hvis nu tilstanden ændrer sig, f.eks. ved indførelsen af nye rejserestriktioner. I så fald behøver man ikke udnytte de slots, man måtte have valgt at benytte sig af.

Jeg er helt enig i Jens Rohdes vurdering af, at det er nødvendigt med en høj grad af pragmatisme. Min oplevelse er, at medlemslandene langt hen ad vejen ønsker at finde nogle løsninger netop for

at gøre dette så pragmatisk som muligt. Og langt hen ad vejen ligger på linje med det, som Danmark mener. Det gælder bl.a. store lande som Frankrig og Tyskland. Det er desuden vigtigt at huske på, at i der i tilfælde af, at man ikke opnår enighed og ikke kan træffe en beslutning, er en suspension, der udløber den 27. marts 2021. Når den udløber, vil slotsforordningen træde i kraft i sin fulde enhed – altså 80-procentsudnyttelse – i stedet for. Det sker, hvis ikke vi finder en pragmatisk løsning, og det er jo – åbenlyst for enhver – ikke en holdbar situation.

Jan E. Jørgensen: Venstre støtter regeringens forhandlingsoplæg. Regeringens tilgang lader til at være fornuftig og pragmatisk. Jeg vil bare høre, om ministeren kan løfte sløret for sine forventninger til, hvor mange fly der kommer på vingerne til sommer. Det kunne eventuelle seere også være interesseret i at høre.

Alex Ahrendtsen: Der er ingen tvivl om, at Kommissionen er for optimistiske, og der ligger vi på linje med regeringen. Vi tror simpelthen ikke på, at det kan lade sig gøre på den måde, som de foreslår. Vi er derfor glade for, at regeringen er skeptisk. Men når vi så ikke kommer til at give tilslutning til forhandlingsoplægget, skyldes det ganske enkelt de delegerede retsakter, som kommer til at gælde frem til 2023. Jeg er godt klar over, at det oprindeligt var frem til 2024, men der er blevet skåret lidt ned. Men den delegering bryder vi os principielt ikke om, og derfor må vi desværre springe fra. Så må vi se, hvad forhandlingerne bringer. Vi havde jo som regeringen foretrukket, at suspension var blevet forlænget. Det ville have været det smarteste og den mest pragmatiske løsning i denne situation.

Søren Søndergaard: Tak for ministerens analyse af grunden til, at dette forslag er blevet fremlagt. Det lyder som en meget plausibel forklaring, og det er derfor, at det er så utilfredsstillende. For Enhedslisten er klimaet det vigtige. Man kan jo ikke komme uden om, at klimasituationen vil blive forværret, hvis dette bliver vedtaget i Kommissionen udformning. Og så er der i øvrigt den pistol, der hedder udløbet. Det sætter os i et dilemma – det forstår jeg sagtens – hvis vi siger nej til at forværre klimasituationen en smule, får vi en endnu større forværring af klimasituationen. Jeg forstår godt, at vi ikke kan lægge afgørende vægt på den del. Det vil jo forringe klimaet, fordi en række flyselskaber vil blive tvunget til at flyve med tomme fly – ikke fordi de ønsker at gøre det, de har givet klart udtryk for, at det ønsker de ikke at gøre det – for at bevare deres tilladelser. Det synes jeg virkelig er helt håbløst.

Vedrørende de delegerede retsakter har Enhedslisten det ligesom Dansk Folkeparti. Konklusionen for vores vedkommende er, at vi ikke kan støtte regeringens forhandlingsoplæg, hvis regeringen ikke vil lægge afgørende vægt på spørgsmålet om de delegerede retsakter, men vi kan godt til give tilslutning til den fleksible linje omkring selve sagens substans. Hvad kan regeringen bruge det til? "Held og lykke med forhandlingerne" er vel det bedste, jeg kan sige.

Anne Valentina Berthelsen: Socialistisk Folkeparti støtter regeringens forhandlingsoplæg. Jeg må dog indrømme, at jeg godt kan tilslutte mig nogle af de ting, der bliver sagt om, at Kommissionens rolle virker en lille smule tosset.

Jeg vil egentlig også gerne stille et opfølgende spørgsmål. Jeg studser lidt over, hvorfor luftfartsbranchen mener, at deres forslag er smartere end at sætte en endnu lavere grænse, end det Kommissionen kommer med, eller for så vidt bevare det nuværende. Kan ministeren sætte nogle ord på

det? Som Søren Søndergaard har sagt tidligere, virker det som om, at der gemmer noget ude i kullisen, som vi ikke kan se. Overordnet støtter Socialistisk Folkeparti dog forhandlingsoplægget.

Transportministeren: Som svar på Jan E. Jørgensens svære spørgsmål om, hvor mange fly der kommer på vingerne til sommer, vil jeg sige, at der er mange opgaver, der kan være vanskelige at løse, f.eks. at forhandle fred i Mellemøsten. Dog vil det nok alligevel være en nemmere opgave end at give et ædruelig prognose på, hvor mange fly der kommer på vingerne til sommer. Det er bare for at sige det, som det er: Det handler om biologi. Selv om man så kan sige, at aktivitetsniveauet helt aktuelt er markant lavere. I februar 2021 er det halveret i forhold til aktivitetsniveauet i februar 2020. Det handler om biologien, om hvordan virus spreder sig og om, hvordan vi får vaccineret. Vi må jo alle sammen håbe på, at der ikke dukker en mutation op, der måtte være immun over for de vacciner, vi kender nu. Hvis ellers vaccinationsprogrammer virker, og andre lande bliver ligeså effektive til at give vaccinerne som f.eks. Danmark, er der håb forude, men jeg vil ikke til at satse penge på det, fordi jeg er ikke sikker på, at jeg vil kunne vinde et væddemål om at give en præcis prognose på det. Derfor er der behov for, at vi tænker så fleksibelt som muligt.

Alex Ahrendtsen bakker op om de tanker, vi har om fleksibiliteten. Jeg forstår godt den principielle holdning. Vi har talt om det forud for mødet, og derfor kommer det heller ikke bag på mig. Regeringen ønsker også, at der skal være så lidt delegation som muligt. Det har også været muligt at få det reduceret i forbindelse med dette, og vores tilgang vil selvfølgelig fortsat være kritisk. Det er også værd at nævne i denne her sammenhæng, at Europa-Parlamentet har tilkendegivet, at de er meget imod delegationen. Rådets Juridiske Tjeneste har også tilkendegivet, at Kommissionens forslag går for langt. Derfor vil det fortsat være regeringens holdning at begrænse det mest muligt.

Når vi så alligevel ender et sted, hvor vi ikke lægger afgørende vægt på dette, er det – for at svare Søren Søndergaard – fordi vi igen har det, som du kalder den rygende pistol: Hvis vi finder det optimale kompromis om at få begrænset flyvninger mest muligt, og forslaget efterfølgende falder på grund af den delegeret retsakt, er vi tilbage til det, der lå før. Så træder den fulde slotsforordning i kraft efter den 27. marts 2021, og det er på ingen måde til gavn for klimaet.

Anne Valentina Berthelsen spørger ind til, hvorfor branchen selv synes, at deres forslag er bedre end Kommissionens forslag. Det er, fordi man i praksis vil skulle anvende markant mindre end 40 pct. af slotsne – potentielt 25 pct. afhængig af udviklingen – selv de siger 50 pct., og Kommissionen 40 pct. Man vil altså med branchens forslag kunne tilbagelevere slots i langt højere grad og mere systematisk, end med Kommissionens forslag. Derfor vurderer de, at deres eget forslag er mere anvendeligt; man vil skulle flyve markant færre ”tomme” kilometer. Jeg noterer mig selvfølgelig, at en af jer sagde, at I også hældte mest til en direkte forlængelse af den gældende suspension. Det er et af de spor, regeringen lægger op til at følge i forhandlingerne. Men vi er nødt til at indgå et kompromis for ikke at havne i den fulde slotsforordning.

Anne Valentina Berthelsen: Jeg mener også, at regeringens forhandlingsoplæg er bedre end Kommissionens forslag. Jeg efterlyste et svar på, hvorfor det for luftfartsbranchen er smartere at lave tilbageleveringsordningen og sætte en barre på 50 pct., end det er at lave en procentsats på 40 eller 0 eller forlænge den tidligere suspension. Har ministeren tid til at sætte et par ord på det?

Transportministeren: Luftfartsbranchen er ikke en entydig størrelse; nogle dele af branchen har en stor interesse i, at der er uudnyttede slots, og at de i 2022 har mulighed for at få dem tilbage. Det ville være situationen, hvis man fortsatte suspensionen af slotsforordningen. Men der er også dele af branchen – og det skal man ikke tage fejl af – som er optaget af at komme ind på markedet og udnytte de slots, som andre ikke anvender. Derfor bliver der også presset i den anden retning. Det er nok i den sammenhæng, man skal se forslaget.

Ikke desto mindre må man sige, at man med branchens eget forslag frem for Kommissionens vil opleve væsentlig færre krav til i praksis at udnytte færrest slots, hvis situationen i luftfarten bliver ved med at være dårlige i de kommende måneder. På den måde giver det en større grad af fleksibilitet. Omvendt har du også ret i, at det ville stille endnu færre krav at fortsætte suspensionen af slotsforordningen. Det er også en mulighed, man kan se på i forhandlingerne.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti og Enhedslisten havde ytret sig imod det.

Mødet sluttede 12.49.